

Helena Tigerstedt, THM,ett ja Hanna Huhtala, tt

EASI-testi tulee Suomeen

Sensorisen integraation teoriaan perustuvalla arviointi- ja terapiamenetelmällä on Suomessa vakiintunut asema erityisesti lastenneurologian ja -psykiatrian alueilla. Täydennyskoulutuksen käyneet toimintaterapeutit ovat menestyksekkäästi käyttäneet sensorisen integraation arviointi- ja terapiamenetelmää erilaisten aistitiedon käsittelyn ongelmakokonaisuuksien kuntoutuksessa. Toimintakyvyn ongelmien taustalla vaikuttavien tekijöiden tarkka määrittely on perusta terapiamenetelmän valinnalle sekä lapsen ja perheen tukemiselle.

Sensorisen integraation teoria

Sensorinen integraatio tarkoittaa aistitiedon käsittelyä, yhdistämistä ja jäsentämistä kehosta ja ympäristöstä. Sensorisen integraation teoria yhdistää tietoa ihmisen kehityksestä, neurotieteistä, psykologiasta ja toimintaterapiasta tarkastellessaan yksilön käyttäytymistä ja oppimista. (Schaaf ja Mailloux, 2015). Sensorinen integraatio on hermostollinen prosessi, mikä jäsentää aistimuksia yksilön kehosta ja ympäristöstä mahdollistaen kehon tehokkaan käytön ympäristössä (Ayres, 1989). Käytännössä tämä tarkoittaa sensomotorisen perustan rakentumista mm.

silmä-käsi-koordinaatiolle, visuaaliselle hahmottamiselle ja ikäodotuksenmukaiselle tarkoituksenmukaiselle toiminnalle. Tasapaino- ja liikeaisti-, tunto- sekä näköaistijärjestelmä yhdessä kuuloaistijärjestelmän kanssa edesauttavat puheen- ja kielen kehitystä ja luovat keskeisen perustan oppimiselle. Sensorinen integraatio mahdollistaa osaltaan sopivan vireystason ylläpitämisen, emotionaalisen tasapainon ja kyvyn keskittyä tai kohdentaa tarkkaavaisuutta esimerkiksi ryhmätilanteissa. (Schaaf ja Mailloux, 2015.) Lasten aistitiedon käsittelyn eli sensorisen integraation ongelmia on arvioitu tohtori Ayresin v. 1989 julkaisemalla ”Sensory Integration and Praxis Tests” -testistöllä. SIPT:n avulla sensorisen integraation terapeutti arvioi voivatko lapsen toimintakyvyn haasteet johtua sensorisen integraation ongelmista. Mikäli näin on, tulosten perusteella tunnistetaan keskeiset osa-alueet, joihin vaikuttamalla pyritään saavuttamaan osallistumisen ja suoritusten tason tavoitteet. SIPT on edelleen erittäin käyttökelpoinen ja tarkkaa tietoa antava testi, mutta liki 30 käyttövuoden jälkeen tarve sen päivittämiseen on ollut esillä jo joitakin vuosia.

EASI -testi

Amerikassa toimivat toimintaterapian tohtorit Mailloux ja Roley-Smith sekä prof. Parham ovat vastanneet SI- testin päivittämistarpeeseen tarpeeseen. He ovat työryhmineen kehittäneet uutta Evaluation in Ayres Sensory Integration (EASI)-testiä. Tavoitteena on reliabeli, validi, hinnaltaan edullinen, helposti saatavissa oleva ja maailmanlaajuisesti käytettävä testi. Suurin osa testimateriaaleista saadaan tulostamalla tai hankkimalla ohjeiden mukaan tavallisista kaupoista. Osa materiaaleista saadaan 3D-tulostuksella. EASI-testissä on 20 osatestiä ja se soveltuu käytettäväksi 3 - 12 vuotiaille lapsille. Testi mittaa hahmottamista, praksiä, asennon- ja silmänliikkeiden hallintaa, bilateraalista koordinaatiota sekä aistimukseen reagoitua, tavalla joka

minimoi kulttuurin, puheen ymmärtämisen ja aiemman kokemuksen vaikutuksen. (Mailloux ym., 2020.) Tutkimus toteutetaan kahdella eri kerralla, joihin kumpaankin varataan noin tunti aikaa. Verkko-opetusmateriaalia itseopiskeluun on tuotettu kansainvälisesti, ja materiaali on osana testin käytön ja pisteytyksen opettelua. Testin pilotointi on tehty USA:ssa ja tällä hetkellä testi on standardointivaiheessa. Alustavia tuloksia saadaan lokakuussa 2021. Aineiston keruuseen osallistuu lähes 100 maata. Myös osa Suomen SI-terapeuteista on osallistunut aineiston keruuseen Sity ry:n rahoittamassa ja Turun ammattikorkeakoulun toteuttamassa hankkeessa.

Kokemuksia testistä

Suomen EASI-hankkeen aikana olemme kartoittaneet datan kerääjien kokemuksia EASI-testin opettelusta ja käytöstä. Datan kerääjät pitivät EASI:a potentiaalisena testinä. Sen opettelu on vienyt melko paljon aikaa ja vaatinut harjoittelua. Tehtävien opettelu verkko-opetusmateriaalien avulla koettiin kuitenkin melko helpoksi, mutta ei yksin riittäväksi. Tarvitaan myös kontaktissa tapahtuvaa opetusta. Hankkeessa suomen kielelle käännetyt testilomakkeet koettiin tärkeiksi. Testiin tarvittavien tavaroiden hankkiminen sujui ongelmitta. Sity ry:n hankkeen kautta aineiston kerääjät saivat 3D-materiaalin käyttöönsä. Keräsimme lisää datan kerääjien kokemuksia, kun he olivat aloittaneet lasten arviointit päiväkoteissa ja kouluissa. Vastauksista ilmeni, että sopivan arviointitilan saaminen ja sen järjestely päiväkodissa tai koulussa oli välillä haasteellista. Tutkimusluvut lasten arviointiin myönnettiin sujuvasti paikallisesti. Lapset olivat motivoituneita EASI-testin tehtävien tekemiseen ja pitivät niitä hauskoina. Tällä hetkellä kerättyä on n. 3000 lapsen kansainvälinen aineisto. Vaikka COVID-19 pandemia on hidastanut aineiston keruuta maailmanlaajuisesti, dataa on saatu kerättyä jo niin paljon, että tilastollisia analyysejä voidaan suorittaa. Testikoulutuksen käyneet saavat kansainväliset viitearvot käyttöönsä tammikuusta 2022 alkaen.

Yhteenveto

Sensorisen integraation terapia on täsmäterapiaa. Standardoiduilla arviointimenetelmillä, jotka on suunniteltu arvioimaan aistitiedon käsittelyä, voidaan identifioida mahdolliset sensorisen integraation ongelmat ja miten ne vaikuttavat lapsen toimintakykyyn. (Bundy & Lane, 2020.) Lapsen toimintakyvyn havainnointi yksinään harvoin kertoo toiminnan ja käyttäytymisen taustalla olevat syyt. Nyt olemme saaneet käyttöömmme uuden päivitetyn testin sensorisen integraation ongelmien todentamiseen. Tavoitteena on saada se laajasti SI-terapeuttien käyttöön.

EASI-testi on Suomessa saatujen kokemusten perusteella erittäin lupaava testi. Se on kattava aistitiedon käsittelyä mittaava testistö tämän päivän normeilla. Testin opetteluvaiheessa on runsaasti itseopiskelumateriaalia, mikä vähentää kontaktiopetuksen määrää ja siten toivottavasti antaa useammalle terapeutille mahdollisuuden osallistua koulutukseen.

EASI-testin opettelu tulee jatkossa olemaan osa SI-terapeuttien koulutusta, ja toivomme, että tämän myötä standardoidun SI-testauksen tekeminen mahdollistuu kaikkien lasten arvioinnissa, kun sensorisen integraation ongelmia kartoitetaan. Yhdymme Sensorisen integraation terapian yhdistys ry:n kannanottoon SI-terapiaan ohjaamisesta (1/2021): " Suositus sensorisen integraation

terapiaan ohjaamisesta tulee perustua huolelliseen arviointiin, jossa on käytetty ajanmukaisia standardoituja arviointimenetelmiä”.

Lähteet:

Ayres, A.J. 1989. Sensory Integration and Praxis test. WPS, USA.

Bundy, Anita C. & Lane, Shelly 2020. Sensory Integration. Theory and Practice. Third Edition. F.A. Davis Company 2020.

Mailloux, Zoe, Parham, L. Diane & Smith Roley, Susanne 2020. EASI: International Normative Data Collection Manual.

Mailloux, Zoe, Parham, L. Diane, Smith Roley, Susanne, Ruzzano, Laura & Schaaf, Rosanne C. 2018. Introduction to the Evaluation in Ayres Sensory Integration® (EASI). AJOT Volume 72, Number 1.

Schaaf, Roseann C. & Mailloux, Zoe 2015. Clinician's Guide for Implementing Ayres Sensory Integration: Promoting Participation for Children with Autism. Bethesda, MD: American Occupational Therapy Association.

Sity ry 2021. SI-arviointiin ja SI-terapiaan ohjaaminen. Suositus.

<https://www.sity.fi/wp-content/uploads/2021/01/Suositus-arviointi-ja-terapia.kaksikielinen.pdf> [viitattu 18.4.2021]